

Przedmiot: BIOLOGICZNE PODSTAWY ZACHOWANIA **kierunek: Coaching Medyczny, semestr II**

1. OPIS PRZEDMIOTU

Celem przedmiotu jest dostarczenie wiedzy na temat biologicznych podstaw zachowania człowieka oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania tej wiedzy w pracy coacha.

Efekty kształcenia

Student, który zaliczył przedmiot powinien potrafić:

1. Omówić podstawy funkcjonowania układu nerwowego i hormonalnego oraz ich rolę w poszczególnych aspektach zachowania człowieka.
3. Przedstawić genetyczne i epigenetyczne podłoże wybranych cech behawioralnych.
4. Scharakteryzować ewolucyjne podstawy zachowania.

2. PROGRAM ZAJĘĆ I ZAGADNIENIA TEORETYCZNE – SEMESTR II

WYKŁADY

- 1. Biologiczne podłoże zaburzeń psychicznych i behawioralnych.** Depresja, choroba afektywna dwubiegunowa, schizofrenia, zaburzenia lękowe, autyzm, ADHD, ch. Alzheimerera.
- 2. Genetyczne podstawy zachowania** Genetyczne podłoże osobowości i inteligencji. Odziedziczalność cech osobowości. Związek cech osobowości z zaburzeniami psychicznymi.
- 3. Epigenetyczne podstawy zachowania.** Podstawowe pojęcia epigenetyczne: epigenetyka, epigenom, epimutacje. Podstawowe mechanizmy epigenetyczne (metylacja cytozyn, acetylacja histonów, mikroRNA). Epimutacje i ich wpływ na fenotyp organizmu. Wpływ środowiska na epigenom. Wpływ mutacji klasycznych i epimutacji na szlak stresu (podwzgórze>przysadka>nadnercza) u myszy i u ludzi. Dziedziczenie pozagenowe – zaburzenia zachowania i choroby psychiczne, związane z epimutacjami.
- 4. Rytmu biologiczne. Zegar biologiczny mózgu.** Rodzaje rytmów biologicznych. Cykliczne zmiany parametrów biochemicznych i fizjologicznych w organizmie. Rytm snu i czuwania. Fazy i cykle snu. Zaburzenia rytmu okołodobowego.

SEMINARIA

- 1. Genetyka zachowania.** Dziedziczenie jednogenowe (autosomalne dominujące, autosomalne recesywne, sprzężone z płcią dominujące, sprzężone z płcią recesywne) i wielogenowe (kumulatywne, epistatyczne). Dziedziczenie mitochondrialne.
- 2. Ewolucyjny rozwój komunikacji międzyosobniczej.** Komunikacja niewerbalna i werbalna. Komunikacja u zwierząt, w tym naczelnych. Geneza ludzkiego języka – teorie. Wpływ uszkodzeń mózgu na zaburzenia mowy.
- 3. Biologiczne podstawy uczenia się i pamięci.** Warunkowanie klasyczne i sprawcze. Typy pamięci. Podłoże anatomiczne. Zaburzenia pamięci.
- 4. Stres i wypalenie zawodowe – podłoże biologiczne, sposoby oceny i zapobiegania.** Zmiany zachodzące w organizmie pod wpływem stresu. Wpływ stresu na zdrowie. Zespół stresu pourazowego. Wypalenie zawodowe.
- 5. Mózg społeczny.** Przystosowanie mózgu do przetwarzania informacji o charakterze społecznym. Teoria umysłu. Neurony lustrzane. Neurotransmitery a zachowania społeczne. Zaburzenia empatii i zachowania antyspołeczne.
- 6. Zmiany biologiczne, psychiczne i funkcjonalne w ontogenezie człowieka, część I.** Specyfika poszczególnych okresów życia człowieka. Zmiany somatyczne, motoryczne, intelektualne, emocjonalne – ich wpływ na zachowanie.
- 7. Zmiany biologiczne, psychiczne i funkcjonalne w ontogenezie człowieka, część II.** Specyfika poszczególnych okresów życia człowieka. Zmiany somatyczne, motoryczne, intelektualne, emocjonalne – ich wpływ na zachowanie.
- 8. Praktyczne wykorzystanie znajomości biologicznych podstaw zachowania w różnych dziedzinach życia.** Przykłady pozytywne i negatywne: terapia, coaching, neurodydaktyka, wykorzystanie w architekturze, biofeedback, wywieranie wpływu, reklama, tabloidyzacja, manipulacja, mentalizm, wróżbiarstwo.
- 9. Powtórzenie materiału.**
- 10. Egzamin.**

3. WYKAZ LITERATURY

Podstawowa:

1. Kalat J. Biologiczne podstawy psychologii. PWN; Warszawa 2006
2. Górską T. Red. Mózg a zachowanie. PWN; Warszawa 2012
3. Becelewska D. Repetytorium z rozwoju człowieka. Kolegium Karkonoskie PWSZ, Jelenia Góra 2006.

Uzupelniająca:

1. Longstaff A. Krótkie wykłady Neurobiologia. PWN; Warszawa 2016
2. Buss D. Psychologia ewolucyjna. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne; Gdańsk 2001